

Žalec. Za Boga svetega! Kolikokrat so že neki vladarji s slovesno prisego obljubili, da niti ne mislijo na vojsko, in so vendar kesnej ravno nasprotno storili. Na to se tedaj ni zanašati.

Iglič. Samo me poslušajte dalje! Jaz nisem zastoj rekel, da bi pri taki skupščini morali biti tudi zastopniki ljudstva. Ti bi tedaj tako tudi morali slovesno izreči, da če bi njih vladar ravnal proti pogodbi in vkljubno začel vojsko, da bi mu njegovo ljudstvo tedaj vsako pomoč za vojskovanje odtegnolo, namreč, da mu ne bi dalo dače, in da bi vojaki bili potem njih prisega odvezani, in ne bi šli v boj. Če bi se to zgodilo, tedaj bi rad videl, kako bi se vladar bojeval?

Semenko. Da, če bi vsi ljudje enkrat prišli do tega, da bi tako postopali.

Iglič. Do tega morajo priti, drugače je pa vse zastopanje ljudstva in vse parlamentiranje toliko vredno kakor lanski sneg.

Črtič. Iglič ima celo prav. Ali še ljudstvo hoče dalje žrtvovati vse, kar ima najboljšega, s krvavimi žuli pridobljen denar, in kar je še mnogo več, kri in življenje svojih ljubljenih sinov in sicer samo zato, ker vladar nima nikdar zadosti in hoče zmirom privojskovati nove dežele?!

Iglič. Če se kaki oče rad preteplje in vsikdar prepriča, v krčmi grdo razsaja, kupice in steklenice tere, ktere mora potem plačati cela rodovina s težko zasluženimi denarji; ali tedaj njegovi odrasli sinovi nebi imeli prav, če bi ga spremljali in če bi hotel razsajati, da bi ga posili domu peljali.

Semenko. To jim ne more nikdo zabraniti.

Ljubomir. Prav me veseli Iglič, da sem Vas na to misel napeljal.

Žalec. Kar je resnica ostane resnica, g. Ljubomir najdejo povsod pravo pripodobo, in kar so nam rekli o velikih in malih razmerah, je celo resnično.

Ljubomir. In Iglič je za meno to stvar prav dobro dalje razlagal, da se morem čuditi, da je to stvar tako dobro zapopal.

Brezovec. Zato pa jaz zmirom pravim, Iglič more biti minister zunanjih in notrajnih zadev, drugače Avstrija ne bo prišla do boljšega.

Semenko. Jaz pa taki dam svoj glas g. učitelju, ko bo enkrat prišlo do tega, da si bo v Avstriji ljudstvo samo volilo ministre.

Ljubomir. Lepa hvala, bojim se vendar, da mi vsi še ne bodo tega doživeli. — Veseli nas samo, da zidamo palače v zraku, ker, če se jedna podere, začnemo drugo. — Z Bogom.

Dopis.

Iz Ljutomera. Hočem nekatere podobnosti med bivšim in zdajnim bilježnikom ljutomerskim, Högelsbergerjem in Höchtlom navesti. Högelsberger ni v gospodarenju svojega premoženja napredoval, in to isto nesrečo ima tudi Höchtl. Högelsberger je veliko dedščino, Höchtl pa znamenit iznesek v številni loteriji dobil. Högelsberger je eden najodličnejših dopisateljev znanega ljubljanskega „Blatnika“, in Höchtl jo tudi svoje skušnje čez Idrijo „Tagblatu“ zvesto priobčeval. Högelsberger je narodnjake zaradi dobička preganjal, in Höchtl ima tudi nad njihovim zatiranjem posebno veselje. Högelsberger, ko je materialno in moralno propal, je zapustil Ljutomer, in Höchtl gotovo tudi ne bodo v Ljutomeru rožice cvetele. Ali pa bodo ljutomerski stanovniki — s tem mislim nemškutarje — sirensko petje Höchtlovo tudi tako slepo sledili, ne morem še znati; ali vsa je podoba, ker Ljutomerčani te baže imajo posebno ljubezen do vrtoglavja (schwindel), rečeglasja (phrasengeklingel) itd., in malo čutja za bitnost. Ovi govorijo o „freiheit, staatsgrundgesetz“, da se na kratko izrazim, kakor kuharica de jure. Kaj pa porečete k sledeči pripovedi.

Pred 1864. letom ni bil sicer Högelsberger župan, ali vendar faktotum v občini; gospodarjenje z občinskim premoženjem se vendar ni dopadlo, in takrat je zdajni župan Steirer po novi šegi Steyer svoj glas v občinskih sejah povzdignil, ter občinskemu odboru zaradi gospodarjenja s tožbo pretil. Da sta Högelsberger in St. po tem neprijatelja postala, se razumeva, — ali to neprijateljstvo ni dolgo trpelo, St. se je do županstva popel, in kakor tak tudi ni lahko

računov polagal. On je videl, da ni nič boljši kakor Högelsberger, in ker sta se še v sovraštvu proti Slovincem slagala, sta se objela, poljubila, za odpuščenje prosila, od vesolja jokala in prisegla, da bosta Slovincem z združenimi močmi na poti stala. Med tem pa se je javno mnenje po trgu razvijalo, da St. tudi ni mož, kateri bi svoji službi kos bil, in da se je tudi on vkljub temu, da je pri vsaki javni priliki refren imel „le složno moji ljubi tržani“, (Nur Eintracht meine lieben Mitbürger) bitno razpora vdeleževal.

Ljutomer ima veliko premoženje, pa je tudi bogat na nezdravih lužah. Cesta skozi „Hažgovce“ je slabejša kakor navadna občinska cesta, za polepšanje trga se malo ali celo nič ne stori, za to pa se denar izposojuje, obresti pa tako nemarno vtirjajo, da se je bati znatne zgube.

Pričakujemo, da Hažgavčanci ne bodo dolgo tega mirno gledali, ampak se trsili, da se bo tudi na nje blagoslov občinskega premoženja izlil, in da se bo tudi njihova ulica ali cesta iz predpotopnega stanja v stanje kulture predstavila, ker čas ni več daleč, ob katerem bo nemškutarski zarod (clique) svoje zlonosno gospodstvo izgubil, na njegovo mesto pa bodo Slovenci stopili, katerim Ljutomer tudi služi. Le imejmo potrpljenje in bodimo stalni, kakor naše geslo, Nulla dies sine linea (Noben dan brez koraka.)

Politični ogled.

Njih Veličanstvo cesar je sprejel adreso zbornice poslancev, kar se je pred kratkim v zbornici oznanilo.

V zbornici poslancev se je odobril predlog odseka za prevdarek državnih stroškov, po katerem se bode skozi 10 let vsako leto plačevalo 3.600.000 gld. za cesarsko dvoranstvo. Edini poslanec Mende se je temu vpiral in rekel, da se v desetih letih zna mnogo premeniti, zakaj tedaj tako daleko naprej kaj takega odločiti. Dalje se je sprijela postava, po kateri je delavcem privoljena pravica koalicije, t. j. postava, po kateri se smejo združevati. Dalmatince Knezevič je interpeliral vlado, ali ne bo v tej sesiji že predložila zidanje železnice, ki bi vezala Dalmacijo z državo. Plenar je obljubil na to odgovoriti — Predlog je tudi storjen v obeh zbornicah, da se naj poviša plača učiteljem srednjih šol. —

V ogerskem državnem zboru so poslanci neogerskih narodov nasvetovali, naj se magjarsko gledališče nebi podpiralo z državnim denarjem.

Poljski poslanci še zmirom sedijo v dunajskem državnem zboru, čeravno so že 8. t. m. zvedeli, da je v dotičnem odseku minister Hasner rekel: „Vlada celo poljske rezolucije ne more sprejeti“, in čeravno je poljsko demokratsko društvo v Lvovu že dalj časa celo odločno izreklo, da Poljaki naj izstopijo iz državnega zbora in da naj ne podpirajo s svojim sodelovanjem nemško ministerstvo.

Srbski vladni listi govorijo prav ostro in izpovedajo pred celim svetom, da Srbija ne bo nikdar dopustila, da bi Turki vzeli Črno goro. Važno je tudi to, da Turkom očitno pravijo, da bodo naše slovanske moči združene, če bi Turki hoteli vzeti on del slovanske zemlje.

Dalmatinci se ustavljajo ljudskemu popisovanju in tudi protestirajo soper to, da bi se delale nove vojaške trdnjave in ceste. Tedaj še ne bo tako hitro miru v Dalmaciji.

Na Českem namerjava vlada napraviti med rekama Labo in Veltavo pri Melniku stalen obtrdjen vojaški tabor. Vlada se morebiti boji krvavega upora. — Volitev dr. Braunerja za mestnega župana v Pragi vlada ni potrdila, ravno tako tudi ni volitev dr. Rigerja potrdila, ki je bil izvoljen za prvomestnika okrajnega zastopa Hotjeborskega, ker sta oba deklaranta. Lepo spoštovanje srenjske in okrajne avtonomije.

V Ruski se po večjih sodnijskih okrajih s baltičkih deželah vpeljavajo mirovne in porotne sodnije, temu pa se tamošnji nemški baroni zlo zoperstavljajo, ker po tem zgubijo svoj upliv.

Iz Bukaresta se piše, da je ministerstvo ukazalo, da morajo vsi židi do dne sv. Demetrija zapustiti deželo, ki jo še po poprejšnem ukazu niso zapustili, in da se bodo uradniki kaznovali, ki ne bodo za to skrbeli. — V zadnji seji je bil v Bukarestu viharni preprič, vsled kterega se je ministerstvo odpovedalo, kar je knez sprejel, zdaj pa je v zadregi, ker ne more najti ministrov.

Pruska zbornica poslancev je našla, da je denarni minister Heydt ravnal proti posojilni postavi, in več izdal kakor je bilo dovoljeno, zbornica je zato sklenola, da se ta stvar mora natenko preiskati.

Iz Pariza so pretekli teden prišle najvažnejše in prav resnobne novine. 7. t. m. je namreč v mestu nastal velik nemir in zbralo se je mnogo tisoč ljudi; vzrok je bil ta, da je vlada dala s silo zapreti poslanca Rochefort-a, prijatelja republikancev. Rochefort je sicer nagovarjal ljudi, naj se pomirijo, to vendar ni nič pomagalo in ljudstvo je začelo delati barikade in streljati iz pištol. Za republikance še vendar ni prišel pravi čas, in noben mestjan se ni vdeležil punta; vojaki so zato nemirneže v kratkem brez streljanja razgnali. Rochefort je zdaj v ječi in ljudstvo je spet nekoliko pomirjeno, misli se vendar, da mir ne bo dolgo trajal.

Italija si nekoliko pomaga, iz proračuna za l. 1870 se namreč vidi, da se bodo državni stroški za več milijonov pomanjšali.

Turk se posvetuje, kako bi svojo pomorsko vojsko nekoliko okrepil in pomnožil. Bo težko šlo.

Angleški prestolni govor obeta, da se bo ohranil mir.

Novičar.

(Čitalnice slovenske) so to zimo že napravile mnoge prav lepe veselice in besede, znamenje, da je narodno življenje v Sloveniji spet prav živahno. Tako se piše iz Trsta, da se je v tamošnji čitalnici začelo spet živo gibanje, in da je v kratkem pristopilo nad 40 novih udov, in da se jih vsak dan več vpisuje. — 2. t. m. je bila na čast Vodnika izvrstna beseda v čitalnici Rojanski, ki si je on dan izvolila pesnika Koseskega za častnega člana. Čitalnica Ljubljanska je tudi na on isti dan in v on isti namen napravila veliko besedo, pri kateri se je izvršila v občno pohvalo Dav. Trstenjakova alegorija „Vodnik v Olimpu“. Lepe besede so imele dalje čitalnice: Ljutomerska, slov. Bistrička, Žavska, Postojnska in Mariborska. Vse se giblje, vse dela, le tako naprej če hočemo zmagati. Živele čitalnice slovenske.

(Železnica ljubljansko-trebiška) se prav marljivo dela, čeravno je mnogo snega in velik mraz, vendar dela na nji na dan 5250 delavcev.

(V Loki blizu zidanega mosta na Štajarskem) se bo v kratkem osnovala nova čitalnica, ktere glavni namen bode le poduk; tedaj ne bo plesov in tombole, kar je celo prav; ker beseda „čitalnica“ je izpeljana iz besede „čitati“, (brati knjige, časopise itd.) pa ne iz besede „ples“.

(Zlata Praga) ima po novem štetju 230.000 prebivalcev, katerih je od leta 1857 naraslo za 14.525 duš.

(„Društvo dobročinjenja“) vzajemne pomoči slavnjske pod zaštitom njegove visosti Aah Puše, je imenovalo dr. V. Zarnika, deželnega poslanca za svojega častnega uda in mu poslalo, lepo, v slovenskih barvah izdelano diplomo.

(Istrijani) v Kastvi so poslali škofu Strossmayerju čestitko zaradi njegovega možatega obnašanja pri vesolnem zboru v Rimu. Strossmayer se je telegrafično zahvalil.

(Slovenski jezik v deželnih uradih Kranjskih) bo upeljan od 1. marca t. l. počenši. Nemškim občinam se bo vendar pisalo nemški, vojaškim uradnjam in takim privatnim ljudem o katerih se gotovo vé, da ne vejo slovenski. Nemške vloge se bodo reševale nemški itd.

(Pri besedi čitalnice mariborske) 12. t. m. je govoril dr. Zarnik in sicer o širjenju in zmiranju raznih plemen in je statistično dokazal, da se ne širijo vsikdar tista plemena, ki so najbolj izobražena, na škodo manj izobraženih, temuč, da se to godi po dozdaj že ne preiskanih naravnih postavah in po neki posebni nadvladni zmožnosti plemena, ktera je že plemenu prirojena. Tako se post. v Ogorski množijo Rumuni na škodo više izobraženih Madjarov.

(Nova kmetijska šola v Gorici) se je odprla 25. januarja t. l. slovesno v deželni dvorani. Govoril je pri tej priložnosti deželni glavar Pace; kojega govor je učitelj kmetijske šole g. Pavše tudi slovenski ponavljal; potem je govoril e. k. okrajni glavar Bar. Pino italijanski in slovenski, za njim predsednik kmetijske družbe g. Coronini in Ohlsen, vodja novega učilišča. Najbolj se je dopal govor g. Coroninita, ki je posebno povdarjal mnoge zasluge bivšega ministra grofa Potočkiga za povzdigo kmetijstva v Avstriji. Vpisanih učencev je zdaj že 66. Bog daj srečo.

(Loška občina poleg zidanega mosta) je poslala zaupnico g. okrajnemu glavarju Vrtiču.

(Baron Kubeck) sedajni deželni prvosednik na Koroškem je pristopil k učiteljskemu društvu za Koroško, in je ob enem izročil temu društvu 400 gold. iz zapuščine Pflügel-nove. Res prav lepo darilo, kakih bi bilo potrebno tudi drugim učiteljskim društvom.

(Potrjene šolske postavbe) o pravicah ljudskih šol so: V Zgornjem Avstrijskem, Solnogradskem, Českem, Moravskem, Koroškem in Vorarlberskem. Stajarci in Kranjci pa še le naj čakajo.

(Novi svet.) Neki človek, ki je bil leta 1832 obsojen v ječo do smrti in sicer zaradi tega, ker se je vdeležil razbojnega umora, je pred kratkim bil po milosti izpuščen iz ječe. Ko je prišel ven ni poznal niti železnice niti telegrafa.

(Velika starost.) V št. Pöltnu na Avstrijskem je pred kratkim umrl neki tamošnji mestjan, ki je bil 126 let star. Zapustil je 7 otrok, 4 unuke in 2 pravnuka.

Slavni srenji sv. Donata pri Rogatcu.

Prinesla sta „Slovenski Gospodar“ v štev. 2 in „Slov. Narod“ v štev. 6 Vaš meni mili pozdrav in zahvalo za bratstvo slovenskih pravic v deželnem zboru Štirnskem. Ta glas meni tembolj od srca sega, ker pride od mojih bližnjih prijateljev, od mojih vrlih volilcev.

Milo je viditi, kako Slovenci se hvaležne skazejo vsakemu njim dobro hotečemu, tudi za male zasluge, viditi, kako se užge duša za dušo v ljubezni do naroda, in kako prošnja ljudstvo resnobno prepričanje, da za slovenski rod na svetu ni drugega očetja iz svojega pogubljenega in žalostnega stanja, nego zedinjenje vseh Slovencev v eno državo-pravno skupino. Dokler tega ne dosežemo, naj bo to zedinjenje vedno naše geslo; vse drugo, kar je treba, bo potem prišlo.

Naj sprejme slavna srenja od mene izraz visokega spoštovanja in srčne zahvale.

Borovje, dne 9. februarja 1870.

M. Herman,
slovenski poslanec.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaž- dinu		V Mariboru		V Celju		V Ptaju	
	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	15	4	55	5	—	4	20
Rži	2	65	2	85	3	30	2	80
Ječmena	2	70	0	00	3	60	0	—
Ovsa	1	80	2	10	2	—	2	—
Turške (koruze) vagan	2	70	2	90	2	80	2	50
Ajde	2	60	2	80	2	75	2	20
Prosa	2	26	2	80	3	50	2	70
Krompirja	1	25	1	25	1	25	1	20
Govedine funt	—	19	—	25	—	24	—	25
Teletnine	—	24	—	26	—	24	—	26
Svinjetine črste funt	—	25	—	26	—	24	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	10	—	10	50	9	—	12	—
" 18"	—	—	6	20	0	00	—	—
" 36" mehkih "	4	—	0	00	6	70	8	50
" 18"	—	—	0	00	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	55	—	60
" mehkega "	—	50	—	50	—	50	—	50
Sena cent	2	—	1	90	1	30	1	80
Slame cent v šopah	1	40	1	30	0	85	1	20
" za steljo	1	10	0	90	0	65	—	80
Slanine (špeha) cent	38	—	27	00	86	—	28	—
Jajec pet za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 82 kr. a. v.

Ažijo srebra 121.35.

Narodno drž. posojilo 70.45.

Loterijske srečke.

V Gradeu 12. februarja 1870: **86 62 90 79 10**

Prihodno srečkanje je 26. februarja 1870.

Vsak gosp. naročnik, ki se bode zdaj oglasil, še dobi vse liste tega tečaja „Sl. Gospodarja.“